

Kipindji : 18. Mudimo wa bulami [Tshite a mufubo]

Mulami : Kishima kinabeene kino « *Oikononos* » kupatuula'shi : Mulami, mupembwe matalwa a kulama shibo suunga bintu, eebu mulami baadi saa ibungi mpika. Suunga'shi mpika ebulungantu. Matalwa aye abaadi akulama bintu bya fumwa'ye. Twi na kwilekeena kwa mulami akala na mwina kukumiina lelo, ena matalwa a kutumikisha bintu bimupembwe kwi Fumu. Atwe boso tubaadi kala bu ba mpika ba milwisho na twi bapashiibwe [kukudibwa] bwa kufubila Fumu.

Atusangana uno mwaku mu mukanda wa 1 Bena Kolente 4:1 « *Muntu oso apwandjikishe bino kumwanda weetu, etwale bu bafubi ba Kilisto na bu ba tshite ba mufubo y'Efile-Mukulu* ». Bu tshite a mifubo ya buntu, [Eyendo dishibadya kuwukibwa na binangu bya bu muntu anka penda wekale mufumbulwe na kikudi] Mpolo baadi akula pamwanda wa lulangwilo lwababaadi na kitungo suunga bushito bwa kulambukisha. Byabya baadi Tshite a mifubo a dyadya Eyendo dibafikile kwi'Efile-Mukulu.

Mwaku suunga kishima Tshite a Mifubo mbekwakule pa mwanda wa Elasete, Katule baadi mulami a kibalo kya bena kolente (Looma 16:23) baadi na bushito bwa kulama makuta a kibalo. A tu mono'shi Tshite a mifubo ebya kulama na kutusha eyendo ku lulangwilo na ku makuta a mwilo. A tumono'shi Tshite a mifubo ena matalwa a kulama bintu bishi byabya, bikale bya mukata aye. Anka byabya, bintu tambya'aye nya, anka bya ungi muntu.

Tutaleyi binobino mwikelo wa Tshite a mifubo :

1. Ekale muntu mulamate : «*Byabya, bino namu ngi abitungu'shi ba Tshite beekale, kwamba'shi muntu asanganwe mulamate* ». 1 Bena Kolente 4:2 Tebya kupela nya, mwanda bafunde'shi : « *Bino ngi abitungu* ». Su atulungula eyi, suunga kulabukisha bifundwe, abitungu twikale bapwidikye mu kulama, mu byabya byakule Efile-Mukulu. Tshite a mifubo te kwanka peenda bwakwakula Eyi d'Efile-Mukulu muyile byaye binangu suunga mu kaye kapatupatu nya . Mpolo alungula Bakulu ba ku Efeso : «*Mwanda ntshimwikokye pa kwi nulungula mulango oso w'Efile-Mukulu* » Mikisthino 20:27. Anka byabya namu, su twina matalwa ku bintu, tabikyebe atwe kusanganwa na kilubilo [suunga matope]. Bintu bya balama kwi tshite a mifubo ta bya'ye nya, naye namu takukumiina'shi bimwenekye bu byaye nya. **Tutaleyi ino myanda ibidi :**

- a. Su atukitshi bibubi ingi saa mu mufubo wetu, tshite a mifubo mwina kukumiina ekale mulamate. Mwanda bintu bya Fumu, mu fubo na bintu bya Fumu byatulama tatwi na matalwa suunga kushintuula miya itulwe. Tshite a mifubo ekale mwipaane ku bintu bina makasa kwi Fumu, bu byadi aye nabeene mwibikumiine.
- b. Su atukitshi bi bubi ingi saa mu mufubo wetu, abitungu'shi tulumbuule yaya myanda kumpala na Fumu. Kwadi''ye ngi kwatudi na bilubilo. Kunyima kwa byabya twikale na lukalo lwa kulumbuula myanda na bakwetu ngi bikumbeene kukitshika. Su tatwibikisthi atukasanganwa Bantu bashi balamate.

2. Muntu shatopekwa : « *Mwanda mukunkushi ekale sha Topekiibwa bu mufubi' Efile-Mukulu* » Tite 1:7. Su atukitshi mudimo wa bu tshite a mifubo, abitungu tutambukye mu kipaso kya'shi tabetwakulanga suunga kintu kimune. tshite a mifubo akumbasha mufubo waye kumpala a Bantu na bebungi abatala mufubo wetu. Bua kwikala na muloo muyile kilombeeno kipya tshite a mifubo ekale shatopekwa.

Yawa alambukisha Eyi d'Efile-Mukulu, bu tshite Eyi dy'Efile-Mukulu, kumpala a bintu byoso ekale alama dyadya eyi muntumikilo yaye. Mutumibwe afundu milongo ibakidi mwikelo wa tshite a mifumbo. Tshite a mifubo a kulama bintu ekale atentekyesha'shi byaadi na bushito kumpala a Fumu ; su akakutwa mu kwipaana kwaye kumpala a bakwabo, aba kafubu boso. Su Esalate (atudi bakule ku milongo ikunundu) baadi atumikisha makuta kumudimo waye, mungi namu baadi mukyengye bwa kupeta aa makuta. Ngi byabidi namu kwatudi, atwe bakumiine, bikishekishe muyile mbalo ya tudi nayo mu kakongye, abikekala bu kina mwanda kya kutusha malango. Tshite a mifubo ekale shi na kilubilo.

Mbikile buwa namu su kwi kintu kikitshikwe kii bubi, abitungu kwikale etata muufubilo eet. Misusa ibungi mwikelo awumweneka ngwa kufya myanda suunga, bilema, anka Efile-Mukulu amono byoso ! Tupushisheeyi kalolo'shi su tatukokyela Efile-Mukulu n'Eyi dya'ye, « *Ewukyeyi'shi mulwisho obe awukakusangana* » Mbadiko 32:23.

3. Ekale muntu musasakate : « *Muyile'shi oso akwanudi bapetele kipeedi, fubaayi nakyo ku bantu na bantu nabo bu balami bebuwa ba bya buntu bilekene b'Efile-Mukulu, suu muntu akitshi mufubo afube na bukome butushe Efile-Mukulu* » 1Mpyele 4:10 ; Tabilombane kwata bushito na kukutwa kwi bulombasha. Takwi mbalo ya baaba ba'shi na [mufubo] batshikame, suunga ya baaba bakutwe kya kukita ku mu fubo wa Fumu.

Mufubo wa mulami awulesha kutumikila bangi bantu, na mwishina dy'abangi mufubo awutumikibwa suunga kufubika mu kakongye, byabya tatwilwankananga'shi atufubu mu Fumu.

Binobino atukyebe kwakula pa mwanda wa **bushito bwa mulami (suunga tshite a mifubo)**. Tshite a mifubo oso ena kyadya kutusha mulubu : « *paa'ye ku mwitanyina bamulungwile'shi : bina mpusha pa mwanda oobe binamini ? Tuusha mulubu wamufubo oobe ; mwanda to'ookekala dingi mulami a bintu nya* ». Luuka 16:2, mu kino kipindji kya tubadika atusangana'shi uno mulami babaadi bamufunde pa mwanda wa kufya bingi bintu bya mukata aye. Mulami baadi na yakutusha mulubu. Misusa ibungi su muntu ena bushito bu mulami suunga bu tshite a mifubo, mwi bwikale mwishina dya bakwabo mu Kilisto.

Mulubu wikale uleshibwe, na kwi wutusha mu kululama koso. Bangi bantu batulesha mpala abatengyela bwa'shi tuleshe mulubu mu kipaso kilulame na'shi bikitshikwe byabya.

Tutaleyi bilesheho bibidi bya mu kilombeeno kikulu :

- Kilesheho kya kumpala kya Yosefe. Kibangilo 39, baadi mudiswe bu mpika mu Eshipitu na atusangana tatumika mu nshibo ya Potifala, Fumu a balami mwibalasa dya Fumu Falo, aye namu baadi na lukulupilo mwi Yosefe « *Potifala bapeele Yosefe matalwa a byabya bintu byoso aye nabeene tabaadini na buludiki ku kintu kyaye anka penda bua byakudya bya'ye* ». Kibangilo 39:6. Yosefe baadi muntu mwedibwe mwabi n'Efile-Mukulu, muntu mulamate kwi mukata aye, tabaadi na matope kumpala a bantu, musasakate efuku dyoso bwa kuwuka mwanda oso wa ku mufubo waye.
- Kilesheho kya kabidi kya bena Yunda abaabi bende bu misungu kumatalwa a Siluse, Fumu a Bena Efese. Baadi mwibape bulungatu bwa kwaluka ku Yelushalema na kwibapa dingi matalwa akwenda na bintu bya mu nshibo y'Efile-Mukulu. Kunyima kwamafuku kisaka kya kabidi babalukile ku Yelushalema ku bukunkushi bwa Fumu Ataselekese na Esela, bu mufundji a mukanda, babatwadile dingi « *wende na Oolo na Adisha byatudi balambule Ayikalayika* ». Esela 7:15. Esela etulungula byanka kalolo mu Esale 8:24-33. « *Binyi byabya, nasangwile bantu ekumi na babidi munkatshi mwa bakata ba batshite baakwidi... kunyima nebalugwile'shi : anka bu byanudi balamunwe bu beselele nyi bi bino bifubilwa namu. Uno Adishaa na Oolo nyi mulambu wa ki'Eshimba kwi Ayikalayika, Efile-Mukulu aba nkambwa benu,*

dimukayi nwilame kalolo mpana pa nu kafiki ku Yelushalema, kwakwa nakebipima kumeso kwa bakata ba batshite- bakwidi na bena Lefi mpaa na kwa mitwe ya mashibo a bena Isalele. Nu kebipime mu tudimbo twi kunshibo ya Ayikalayika... p'efuku dya kananka, tubayile na yawa adisha na Oolo na bingi bintu bineme bya tubafikile nabyo twa kebipima kunshibo y'Efile-Mukulu. Na kwi bipa tshite mwakwidi, Melenote mwana a Udiya ». **Bwa kini buno budimushi ?**

Suunga mayi aku dimusha ? bano bantu abaadi na bushito bwa bu batshite ba mifubo, bintu bya munshibo bibaadi biselele kwi Ayikalayika, babaadi bakulupile mwi bano bantu, babaadi na kitungo kyakwikala balamate ba'shi na matope na ba sasakate bino bibaadi abimweneka mu mwikelu wabo. Abetutekye namu anka byabya « *Muyile'shi oso akwanudi bapetele kipeedi, Fubaayi na kyo ku bantu na bantu nabo bu balami bebuwa ba bya buntu bilekeene, by'Efile-Mukulu, su muntu akitshi mufubo afube na bukome butushe Efile-Mukulu* » 1Mpyele 4:10.

Kino kipindji kya kano kakanda : 16. Kyahuulwe mu Kisongye mu Kabinda, mweshi 12 mu kipwa kya 2025 kwi

bakwetu bano : Arthur NYINDU ASSANI, na Esther KIMANKINDA YANGONGO.

©C.E.R.S

B.P.1673 Kananga

République Démocratique Du Congo

Email : 33eme.cers.lit@gmail.com

<http://www.33eme-cers.org>